

סיכום מפגש -

וובינר בנושא סוגיות בשמירת הים והחופים

שוברי גלים | דיג באמצעות רחפנים | התמודדות עם מינים פולשים

מרצי המפגש:

ד"ר יובל ארבל

סמנכ"ל ים וקשרי ממשל, עמותת צלול
youval@zalul.org.il

נדב דסברג

רכז קהילה ושיתופי פעולה, עמותת צלול
nadav@zalul.org.il

רקע כללי

הוובינר עסק באתגרים עכשוויים בניהול המרחב הימי והחופי בישראל, ובחן את הממשק בין תכנון, גולציה, בטיחות הציבור ושמירה על מערכות אקולוגיות.

מטרות המפגש

- הכשרת נציגי איכות הסביבה להתמודדות עם סוגיות עדכניות בניהול חופים וים.
- חיזוק הידע והכלים להובלת שינוי ברמה המקומית.
- עידוד שיתופי פעולה בין רשויות מקומיות, ארגוני סביבה וקהילות.

נושאים מרכזיים שנדונו :

1. שוברי גלים וחלופות אקולוגיות

האתגר

שוברי גלים נועדו לתת מענה לשחיקת חופים, אך במקרים רבים הם יוצרים השפעות סביבתיות נלוות המחייבות בחינה מערכתית רחבה.

השלכות שזוהו

- היווצרות זרמים חוזרים (Rip Currents) המגבירים סיכון בטיחותי.
- פגיעה בפעילות ספורט ימי.
- שינוי דינמיקת הזרמים והובלת סחף לחופים סמוכים.
- הצטברות מיקרופלסטיק ומזהמים באזורי השוברים.

חלופות שנבחנו

- ריפים מלאכותיים (דוגמת Palm Beach, אוסטרליה).
- גיאוטיובים (Geotubes) – פתרון רך יחסית עם מגבלות עמידות.
- טכנולוגית השקעה גאוכימית של אבן ממי הים על שלד מתכתי, ליצירת מבנים מורכבים ויציבים דמויי סלע טבעי.
- הזנת חול כפתרון משלים או חלופי. (כל פתרון מחייב גם הזנת חול) הזנת חול ללא הגנה ימית מחייבת כמויות עצומות של חול שאין בישראל

תמונת מצב בישראל

- הרצליה – אושרה תכנית של שישה שוברי גלים ודורבן ; מתקיימת בחינת חלופות בעקבות מעורבות ציבורית.
- תל אביב (חוף הצוק) – נבחנות חלופות טכנוניות.
- נתניה – הושלמו עבודות הקמה.
- קריית חיים (חיפה) – הופקדה תוכנית לשבעה שוברי גלים בולטים. לתכנית יתכנו השפעות שליליות על חופי קרית ים. צלול הגישה תנגדות לתכנית.
- שוברים נוספים מתוכננים באשקלון

2. מינים פולשים – זהרונים

האתגר

הזהרון מהווה מין פולש מבוסס בים התיכון, עם קצב רבייה גבוה והשפעה משמעותית על המערכת האקולוגית המקומית.

סיכונים מרכזיים

- טריפה של דגים מקומיים ופגיעה במאזן האקולוגי.
- היעדר טורפים טבעיים.
- ריבוי מהיר (עד שמונה מחזורי רבייה בשנה).
- סיכון פיזי לציבור עקב קוצים ארסיים.

אסטרטגיה מוצעת

קידום מודל של כלכלה מעגלית באמצעות דיוג סלקטיבי מבוקר והפיכת המין למשאב קולינרי מוסדר.

צעדים מעשיים

- מתן היתרי דיוג ייעודיים בצלילה תחת פיקוח.
- הכשרת מסעדנים לטיפול בטוח בדג.
- פיתוח שוק צרכני.
- הסברה ציבורית רחבה.

היבט רגולטורי

- בים התיכון – אין מגבלת דיג למין זה.
- בים סוף – המין מוגן.

3. דיג באמצעות רחפנים והשפעתו

הבעיה

שימוש ברחפנים להטלת מערכי קרסים למרחקים של מאות מטרים משנה את מאפייני הדיג החופי ויוצר סיכונים בטיחותיים וסביבתיים.

סיכונים עיקריים

- פגיעה במתרחצים, גולשים ומשתמשי ים נוספים.
- הצטברות חוטים וקרסים במים.
- הסתבכות בצבי ים.
- השלכת פסולת לים בניגוד לחוק.

צעדים ראשוניים

- פנייה לפקיד הדיג.
- מעורבות רשות הטבע והגנים.
- שיח עם קהילות מקומיות.

כיווני מדיניות

- קידום חוקי עזר עירוניים להסדרה והגבלה באזורים רגישים.
- סימון אזורים ספורטיביים כאזורים אסורים לדיג מסוג זה.
- חיזוק אכיפה.
- בחינת התאמה לרגולציית תעופה אזרחית.

4. צבי ים וחילוץ מפלסטיק

הסיכון

לכידה לא מכוונת, ומוות צבי ים בחוטי דיג, רשתות ובפסולת פלסטיק.

הנחיות פעולה

- אין לבצע טיפול עצמאי בפגיעה. אין לשחרר החנק של האיבר הלכוד
- ככל האפשר יש להביא את הצב בבטחה לחוף או לעזור לו להישאר מעל המים ולהזעיק חילוץ מרט"ג (מרכז להצלת צב ים)
- לפנות למרכז להצלת צבי ים במכמורת של רשות הטבע והגנים. רצוי לפנות למוקד רט"ג:

טלפון: *3639 ; וואטסאפ 054-9642434 ; אימייל: moked@npa.org.il.

הסבר מקצועי

טיפול לא מקצועי עלול להוביל לנמק ולפגיעה מערכתית המאיצה תמותה.